

at Fyenboerne have det for godt, og Sjællænderne synes maaffee, at Fyenboerne have det for godt osv.; det er ikke heldigt, at der fremkommer en saadan aparte Betragtning, og jeg troer, at den kunde undgaaes ved, at man deelte Landet i mindre Districter, som saa bleve samlede under Eet til et Heelt paa Rigsdagen. Desuden naar Landkredsene skulde være saa store, saa forekommer det mig ogsaa, at Landshövdingen vilde faae for meget at bestille. Vel sandt, det kan maaffee blive dygtige Mænd, som blive valgte dertil, men det kan ogsaa slaae feil. Rigtignok seer jeg, at de skulle udnævnes ved Valg af Kommunen, men man har dog oplevet det Tilfælde, at frie Valg have bragt en Personlighed frem, som ikke var saa meget dygtig, og dette Tilfælde kunde jo ogsaa indtræffe her; fik man nu en Mand, der ikke var meget dygtig og snarraadig, saa vilde han komme i Forlegenhed med at behandle de mange Sager; thi, mine Herrer! der vil komme mange Sager frem; De maae ikke troe, at Folk kan komme tilrette uden at strides, fordi vi faae en ny Communallov. Der vil tidt opstaae Menighed, jeg har selv Erfaring i denne Henseende fra en mindre Kreds, nemlig fra den Tid, jeg arbejdede paa et Amtscontoir. Jeg veed nu nok, at man siger: at Amtscontoiere due ikke, men vist er det imidlertid, at der er meget at bestille. Naar man derfor nu i Lovgivningen bestemmer, at een Mand skal have ligesaameget at bestille, som 10 Andre have udrettet, saa forekommer det mig, at han maatte, som salig Holberg sagde, have 10 Mænds Forstand for at kunne røgte sin Gjerning. Det er sagt af den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts første District (B. Christensen), Forslagsstilleren nemlig, at det skulde være en Grund til at have saa Landkredse, at det var vanskeligt at faae et tilstrækkeligt Antal saa dygtige Mænd tilveiebragt, som behøves til at bestyre saa vigtige Embeder. Ja, vist er det vanskeligt, at finde dygtige Mænd, men, jo vanskeliggere vi gjør det, jo værre er det at finde Folk dertil; jeg trøder meget snarere, at vi kunde finde 10 a 12 dygtige Mænd til at besørge mindre Kredse, end at vi kunde finde 4 til at besørge de større. Jo Mere vi forlange af Folk, jo

farre blive de Personligheder, som kunne røgte en saa magtig Gjerning. I Henhold til hvad jeg her har anført, vil man jo nok indsee, at jeg ikke kan komme til at ansee dette Forslag, som jeg her har for mig, for at være et Grundlag, saaledes som jeg kunde ønske det, til at bygge en ny Communallov paa. Jeg synes ikke, at der er nogen fast Fod at staae paa, naar jeg holder mig dertil, og det har altid forekommet mig, at, naar man skulde bygge et Huus og dertil lægger Grund, saa skulde man ikke, naar man har lagt Grunden, bygge udenom den, og det troer jeg rigtignok man vilde komme til, naar man skulde have Communalloven indrettet efter de Grundlag, som her ere givne. Hermed vil jeg slutte disse mine Betragtninger.

Mourier: Det forekommer mig, at en æret Rigsdagsmand, som sidder i min Nærhed, Rigsdagsmanden for Holbek Amts 2det District (Tscherning), har i denne Sag stillet Spørgsmaalet paa den rette Maade. Han sagde nemlig, at Spørgsmaalet egentlig var, om vi her havde et Forslag for os, som der kunde komme Noget ud af, eller, med andre Ord: om Forslaget var af en saadan Betskafsenhed, at det egnede sig til at afgive Grundlag for Sagens videre Behandling. Herom er det, at jeg under Sagens indledende Behandling har yttret nogen Tvivl, hvilken Tvivl forekommer mig at være høiligen bestyrket ved flere af de Foredrag, vi allerede have hørt, og jeg skal tillade mig at fremsætte nogle Betragtninger over dette Udcasts almindelige Charakter, for derved yderligere at begrunde min Tvivl. Efter Grundlovens § 96 skal Communerne Ret til under Statens Tilfyn selvstandigen at styre deres Anliggender ordnes ved Lov. Det er nu vist, at, dersom Communerne skulle erholde en sand Selvstændighed i Styrelsen af deres Anliggender, saa maae de stilles i et ganske andet Forhold end det, hvori de hidtil have befundet sig (Hør!), og Communalvæsenet maa altsaa absolut underkastes en gjennemgribende Omordning. Men ved Siden heraf har Grundloven tilføiet: „under Statens Tilfyn“, og dette Moment antager jeg at være af stor Vigtighed. Der har igaar under Forhandlingerne været talt om en foede-